

Sammanfattning för allmänheten – Stockholm

Inledande översikt

Stockholmsregionens främsta styrkor utgörs av en hög utbildningsnivå i arbetskraften, starka lärosäten samt ett dynamiskt och kunskapsintensivt näringsliv och att ett stort antal multinationella företag har sitt säte i regionen. Regionen står för en betydande del av den ekonomiska tillväxten och värdeskapandet i Sverige. Hälsa, vård, omsorg, gröna transporter/bostäder och avancerad produktion/material har identifierats som styrkeområden.

Bland regionens utmaningar finns brist på bostäder och kapacitetsproblem i infrastrukturen, att den växande befolkningen belastar miljön och att det finns inomregionala skillnader inom exempelvis utbildning och entreprenörskap och skillnader i sysselsättning och arbetslöshet bland annat mellan kvinnor, män, inrikes och utrikes födda.

En utmaning är också att innovationssystemet tappar i konkurrenskraft vilket för regionen varit särskilt tydligt inom bland annat Life Science och investeringarna i FoU har minskat. En annan utmaning är att företagandet i ett europeiskt perspektiv är relativt lägre i regionen. Hinder för tillväxt är exempelvis den internationellt sett låga graden av entreprenörskap, regelverk och företagsklimatet. Det innovations- och företagsfrämjande systemet är något svagare när det gäller stöd till befintliga företag i tillväxtprocesser.

Fakta om programmet

För att bemöta utmaningarna är hållbar stadsutveckling den övergripande målsättningen i Stockholms operativa program. Sammanhållna strategiska satsningar där insatser kompletterar och förstärker varandra ska bidra till ett helhetsperspektiv vilket ses som en förutsättning för ekonomisk, miljömässig och social geografisk sammanhållning. Programmet består därför av ett insatsområde - *Huvudstadsregionens särskilda utmaningar*.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att administrera programmets genomförande, vilket främst innebär att informera om programmet, arrangera utlysningar, följa projekten under genomförandet samt betala ut EU-medlen. Programmet har en EU-budget på drygt 35 miljoner euro. Till den summan tillkommer minst lika mycket offentlig och privat medfinansiering. Det innebär att en sammanlagd budget på ca 70 miljoner euro investeras under programperioden 2014-2020.

Programmets tre investeringsprioriteringar (IP) ska bidra till att stärka förutsättningar för hållbar tillväxt och utveckling i Stockholmsregionens urbana miljöer och till fler växande, innovativa företag genom investeringar inom områdena:

- Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation (tematiskt mål 1, 45 procent av budgeten)
- Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag (tematiskt mål 3, 40 procent av budgeten)
- Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer (tematiskt mål 4, 15 procent av budgeten)

En central utgångspunkt för genomförandet av programmet är samspel och förankring hos regionens aktörer enligt den så kallade Stockholmsmodellen. Den innebär att aktörerna tar en proaktiv roll och blir initiativtagare och ägare av de insatser som genomförs. Genom

Stockholmsmodellen har flera av projekten inom Regionalfonden koordinerats med parallella utlysningar och systerprojekt inom Socialfonden. Projekten kopplar tydligt till utmaningar och styrkeområden i regionen. Nästan hela programmet är i nuläget intecknat. Inom investeringsprioritering 1.1 har 88 procent av budgeten intecknats och inom investeringsprioritering 1.2 och 1.3 har hela budgeten intecknats.

Projekt som karakteriserar programmet

Samtliga projekt ska ha bäring på hållbar stadsutveckling. Totalt har det beslutats om medel till 16 projekt som tillsammans gör anspråk på ca 97 procent av totala budgeten. Projekten drivs av exempelvis kommuner, universitet, regionen, näringslivsorganisationer och kluster.

Projektportföljen består av elva projektinitiativ:

- Smart Kreativ Stad / Filmregion Stockholm-Mälardalen
- Stockholm Digital Care / Stockholms stad
- Matlust Södertälje Science Park / Södertälje kommun
- SWELife Sthlm / Stockholms läns landsting
- Almi Invest Stockholm fond II / Almi Invest Stockholm
- Metodik för ökad konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning i SME / Stockholm Business Region Development AB
- Tillväxt & Internationalisering / Stockholm Innovation & Growth – STING
- Grön Bostad Stockholm / Kungliga Tekniska Högskolan
- Frontrunners for sustainable innovation / Kungliga Tekniska Högskolan
- Ökad användning av öppna data i Stockholmsregionen - Ödis /Stockholm stad
- Tillväxt Sthlm/ Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB

Prioriterade investeringar inom tematiskt mål 1 knyter ihop näringslivet med akademien. Ett par projekt är inriktade på life science och vård, en satsning handlar om att koppla ihop konstnärliga sektorer så som film och teater med aktörer inom stadsplanering och ett projekt handlar om hållbarhet och livsmedel. Ett projekt arbetar med öppna data och ett syftar till att underlätta utbyte mellan akademi och näringsliv.

Prioriterade investeringar inom tematiskt mål 3 ska attrahera riskkapital till regionen och då främst inom life science-området, samt öka internationaliseringsmöjligheterna för växande innovativa små och medelstora företag.

Prioriterad investering inom tematiskt mål 4 är kopplad till ett strategiskt sammanhållet initiativ inom bostadssektorn, med akademien som förmedlande länk, och där miljöteknikföretag spelar en huvudroll för hållbar stadsutveckling vid nybyggen och renoveringar av bostadsområden i miljonprogrammet.

Den största satsningen i Stockholmsprogrammet utgörs av en ägarkapitalfond som för programperioden 2014–2020 har en total finansiering om 19,1 miljoner euro, varav 9,5 miljoner euro från ERUF och 9,5 miljoner euro i nationell medfinansiering. Tillväxtverket tecknade 2015 avtal med Almi Invest Stockholm AB som utförare och förvaltare av fonden.

Pengarna ska investeras som ägarkapital i små och medelstora företag med tillväxtpotential och som huvudsakligen befinner sig i en tidig utvecklingsfas. Investeringarna ska göras tillsammans med privata aktörer som kommer att investera minst lika mycket pengar i företagen som fonden. Satsningen förväntas att bidra till att cirka 45 företag får tillgång till ägarkapital, vilket förväntas skapa minst 150 arbetstillfällen. Hittills har fonden investerat i 26 bolag om totalt 6,4 miljoner euro.

Aktuellt under året

Under året har tre utlysningar genomförts och två projekt har beviljats. Det ena projektet, inom tematiskt mål 3, ska bidra till en utvecklad samverkansstruktur bland regionens främjandeaktörer, samt stärka innovation och företagsutveckling genom en ökad affärsförnyelse och utveckling av hållbara affärsmodeller bland små och medelstora företag i tillväxtfaser. Det andra projektet är en fortsättning och vidareutveckling av pågående projekt inom tematiskt mål 4 som syftar till att inom bostadssektorn bidra till koldioxidsnål ekonomi, minskad segregation och ökad tillväxt bland små och medelstora företag. En utlysning riktades till ramprojekt inom life science men inget projekt beviljades.

En lärträff med erfarenhetsutbyte kring insatser, metoder och framgångsfaktorer arrangerades under året för Regionalfondsprojekt inom hållbar stadsutveckling. Under året har även fyra utvärderingar som berör programmet publicerats. Resultaten visar att genomförandet överlag fungerar bra men att det finns utrymme för förbättringar.